

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

15–19. april 2024.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

April 2024.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 19. 4. 2024.	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.967,23	-3,05%	20,28%
Dow Jones Industrial	SAD	37.986,40	0,01%	12,43%
NASDAQ	SAD	15.282,01	-5,52%	26,72%
Dax 30	Nemačka	17.737,36	-1,08%	12,29%
CAC 40	Francuska	8.022,41	0,14%	6,42%
FTSE 100	Velika Britanija	7.895,85	-1,25%	-0,09%
NIKKEI 225	Japan	37.068,35	-6,21%	29,35%
Shanghai Composite	Kina	3.065,26	1,52%	-8,96%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

	Nivo prinosa	Promena u b.p.		
		1w	YoY	
Nemačka	2y	3,00%	14,4	10,1
	10y	2,50%	14,1	5,4
Francuska	2y	3,01%	16,1	-0,2
	10y	3,01%	14,9	1,0
Španija	2y	3,18%	14,1	7,8
	10y	3,31%	12,9	-17,1
Italija	2y	3,55%	13,7	11,3
	10y	3,93%	17,0	-38,1
UK	2y	4,38%	3,2	65,2
	10y	4,23%	9,3	46,3
SAD	2y	4,99%	8,8	84,5
	10y	4,62%	9,9	109,0
Kanada	2y	4,25%	7,2	46,0
	10y	3,74%	9,0	76,6
Japan	2y	0,26%	-0,8	30,8
	10y	0,85%	-0,4	38,0

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	1,0654	0,11%	-2,85%	USD/EUR	0,9386	-0,12%	2,94%
EUR/GBP	0,8598	0,58%	-2,40%	USD/GBP	0,8071	0,47%	0,47%
EUR/CHF	0,9694	-0,17%	-1,16%	USD/CHF	0,9099	-0,28%	1,76%
EUR/JPY	164,69	1,08%	11,92%	USD/JPY	154,58	0,96%	15,22%
EUR/CAD	1,4640	-0,12%	-0,84%	USD/CAD	1,3742	-0,23%	2,07%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	3,91%	0,0	100,6	5,31%	0,0	51,0	5,20%	0,0	102,1	1,44%	-1,1	3,9
1M	3,84%	0,1	83,9	5,32%	-0,2	35,3	5,20%	0,0	92,7	1,46%	-5,5	10,1
3M	3,89%	-3,1	68,1	5,33%	-0,1	25,6	5,19%	0,6	72,2	1,62%	-1,9	53,1
6M	3,85%	-1,9	23,4	5,30%	0,0	20,3	5,14%	1,7	44,8	1,66%	-1,0	79,9
12M	3,73%	-1,6	-12,3	5,21%	0,5	28,7	5,02%	4,1	17,2	1,65%	0,1	134,9

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T2 (u %)
Evropska centralna banka	4,00*	0,25	14. 9. 2023.	6. 6. 2024.	3,75
Federalne rezerve SAD	5,25–5,50	0,25	26. 7. 2023.	1. 5. 2024.	5,25–5,50
Banka Engleske	5,25	0,25	3. 8. 2023.	9. 5. 2024.	5,25
Banka Kanade	5,00	0,25	12. 7. 2023.	5. 6. 2024.	4,75
Narodna banka Švajcarske	1,50	-0,25	21. 3. 2024.	20. 6. 2024.	1,25

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 4,50%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je ojačao za 0,11% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1,0601 do 1,0690 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,0625 do 1,0654 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

U ponedeljak je dolar ojačao nakon što je objavljen podatak o maloprodaji u SAD, koji je ukazao na visok nivo potrošnje i snažnu tražnju, podržanu snažnim tržištem rada. Maloprodaja je u martu na mesečnom nivou povećana za 0,7% (očekivano 0,4%), dok je maloprodaja bez volatilnih kategorija povećana za 1,1% u martu (očekivano 0,4%), čime je zabeležila najveći mesečni rast od početka 2023. godine. Pored toga, objavljen je i podatak o industrijskoj proizvodnji u zoni evra, koja je u februaru na mesečnom nivou povećana za 0,8% (prethodno -3,0%), dok je na godišnjem nivou proizvodnja manja za 6,4% (prethodno -6,6%).

U utorak je evro inicijalno ojačao nakon objave ZEW indeksa ekonomskih očekivanja za Nemačku, koji je u aprilu povećan sa 31,7 na 42,9, čime se našao na najvišem nivou od marta 2022. godine, a ZEW indeks procene trenutne ekonomske situacije povećan je sa -80,5 na -79,2. U drugoj polovini dana, dolar je ojačao prema evru nakon što je objavljen podatak o industrijskoj proizvodnji u SAD, koja je u martu na mesečnom nivou zabeležila rast od 0,4%, dok je proizvodnja prerađivačkog sektora povećana za 0,5% (očekivano 0,2%). Kurs EUR/USD je na dnevnom nivou zabeležio pad, pa se na kraju dana našao na nivou od 1,0625 američkih dolara za evro, što predstavlja najnižu vrednost na zatvaranju tokom izveštajnog perioda.

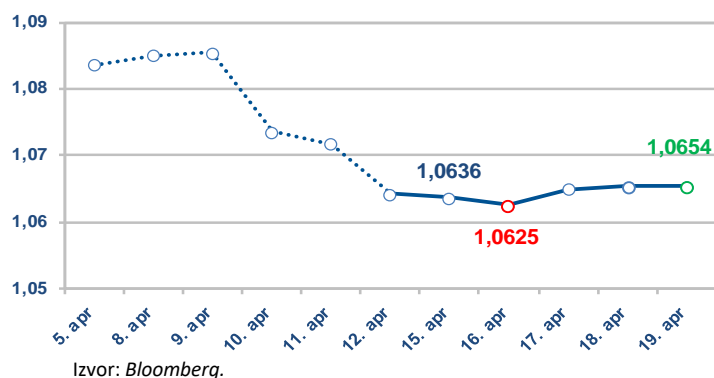
Istog dana, nakon zatvaranja evropske sesije, usledio je govor predsednika FED-a Pauela, koji je izjavio da nedavno objavljeni podaci pokazuju da će FED možda morati da zadrži kamatne stope na visokom nivou duži vremenski period, nakon čega je dolar ojačao, pa se kurs EUR/USD u jednom trenutku našao na nivou od 1,0601 američki dolar za evro, što predstavlja najniži nivo koji je valutni par dostigao od novembra prošle godine.

U izveštajnom periodu evro ojačao prema dolaru za 0,11%

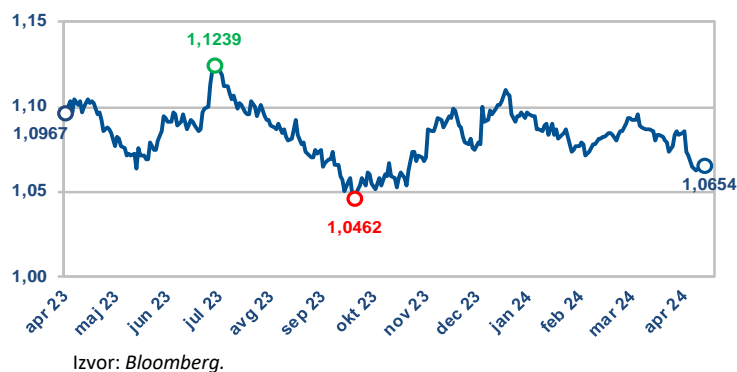
U sredu je dolar slabio prema evru pošto su investitori realizovali dobitke iz prethodnog perioda. Tokom dana objavljen je izveštaj FED-a o tekućim ekonomskim uslovima, gde se navodi da je ekonomska aktivnost blago porasla od prethodnog izveštaja. Potrošnja stanovništva je jedva povećana, dok je diskreciona potrošnja ostala slaba, pošto je osetljivost potrošača na cene ostala povišena.

U četvrtak je evro jačao prema dolaru, ali je tokom dana dolar delimično nadoknadio gubitke nakon izjave predsednika FED-a iz Njujorka Vilijamsa, koji je rekao da nedavno objavljeni podaci ukazuju na to da je privredna aktivnost u SAD izuzetno snažna. Pored toga, objavljen je pokazatelj uslova poslovanja u oblasti koju pokriva FED iz Filadelfije, koji je u aprilu povećan sa 3,2 na 15,5. Objavljen je i broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD (tokom nedelje koja se završila 13. aprila), koji je ostao na nepromenjenom nivou (na 212 hiljada). Ipak, kurs EUR/USD je na dnevnom nivou blago porastao.

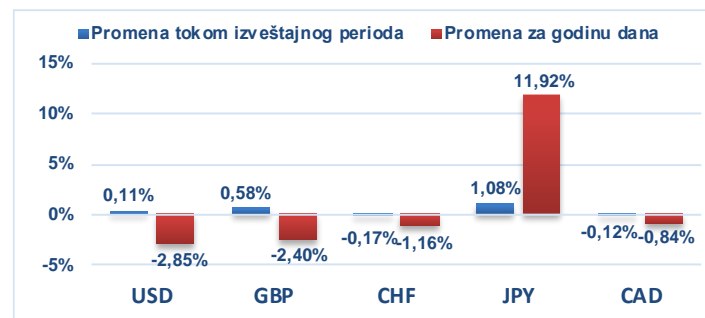
1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

U petak je valutni par bio znatno volatiln usled eskalacije tenzija na Bliskom istoku, ali je na dnevnom nivou ipak ostao na gotovo nepromenjenom nivou. Tokom dana objavljeni su podaci o proizvođačkim cenama u Nemačkoj, koje su u martu povećane za 0,2% u odnosu na februar, dok su na godišnjem nivou proizvođačke cene bile niže za 2,9% (nakon -4,1%). Član ECB-a Nagel rekao je da se bliži početak smanjenja kamatnih stopa u zoni evra, ali da troškovi pozajmljivanja moraju da ostanu visoki kako bi se smanjila tražnja i inflacija vratila na ciljani nivo.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,0654 američka dolara za evro, što ujedno predstavlja najvišu vrednost na zatvaranju tokom izveštajnog perioda.

Državne obveznice SAD

Tokom izveštajnog perioda prinosi državnih obveznica SAD povećani su duž cele krive, posebno na delu od dve godine i duže. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je za oko 9 b.p., na 4,99%, dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za oko 10 b.p., na 4,62%.

Prinosi državnih obveznica SAD nastavili su rast, podržani nastavkom objavljivanja snažnih ekonomskih podataka, kao i stavovima zvaničnika FED-a da će trebati više vremena da FED stekne potreban nivo uverenja za početak smanjenja kamatnih stopa. Očekivanja da će kamatne stope ostati na povišenom nivou duži vremenski period unela su neizvesnost među tržišne učesnike, koji su u prethodnim mesecima kupovali obveznice dužih ročnosti, akcije i rizičnu aktivu, u nadi da će FED do leta početi sa smanjenjem kamatnih stopa, nateravši ih da sada prilagode svoje portfolije.

Maloprodaja u SAD povećana je za 0,7% u martu u odnosu na prethodni mesec, iznad očekivanja (0,4%), a nakon rasta od 0,9% u prethodnom mesecu (revidirano sa 0,6%). Maloprodaja bez volatilnih kategorija: automobila, benzina, građevinskog materijala i prehrambenih usluga (tzv. kontrolna grupa), koja najpribližnije oslikava komponentu potrošnje stanovništva u BDP-u, povećana je za 1,1%, iznad očekivanja (0,4%), nakon rasta od 0,3% u februaru (revidirano sa 0,0%).

Predsednik FED-a Paue izjavio je da nedavno objavljeni ekonomski podaci nisu uverili zvaničnike FED-a da je potrebno ranije započeti proces smanjenja kamatnih stopa, već su ukazali na to da će biti potrebno više vremena nego što je prvobitno očekivano da se stekne potreban nivo uverenja. Paue je izjavio da, imajući u vidu otpornost tržišta rada, kao i dosadašnji progres po pitanju smanjenja inflacije, potrebno je više vremena kako bi restriktivna monetarna politika dala željeni efekat. S druge strane, Paue je istakao da postoji mogućnost smanjenja kamatnih stopa u narednom periodu ako naglo oslabi tržište rada.

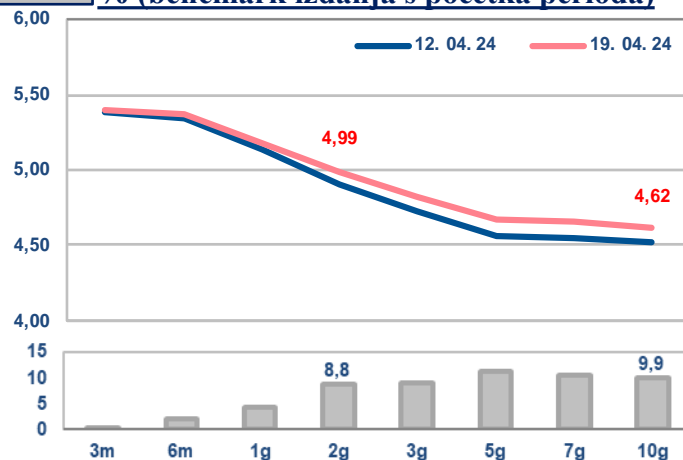
Paue: Nedavno objavljeni ekonomski podaci nisu uverili FED da se inflacija održivo kreće ka cilju

Predsednik FED-a iz Njujorka Vilijams izjavio je da nedavno objavljeni ekonomski podaci ukazuju na to da je privredna aktivnost u SAD izuzetno snažna. On je izjavio da to istovremeno znači da trenutni nivo kamatnih stopa nije doveo do većeg usporavanja privrede. Takođe, smatra da se kamatne stope nalaze na odgovarajućem nivou, pri kojem postepeno dovode ekonomiju u bolji balans, te nema potrebe žuriti sa smanjenjem kamatnih stopa. S druge strane, ako ekonomski podaci pokažu da su potrebne kamatne stope na višem nivou kako bi se ostvario cilj monetarne politike, postoji mogućnost povećanja kamatnih stopa.

Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD tokom nedelje koja se završila 13. aprila ostao je na nepromenjenom nivou od 212 hiljada (revidiran prethodni podatak sa 211 na 212 hiljada), dok se očekivao rast na 215 hiljada. S druge strane, broj onih koji se kontinuirano prijavljuju za pomoć za nezaposlene u prethodnoj nedelji (do 6. aprila), povećan je sa 1,810 mln na 1,812 mln (revidirano sa 1,817 mln), dok se očekivalo da iznosi 1,818 mln.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

Ročnost	Promena (u baznim poenima)
3m	~0
6m	~0
1g	~0
2g	8,8
3g	~0
5g	~0
7g	~0
10g	9,9

1.10

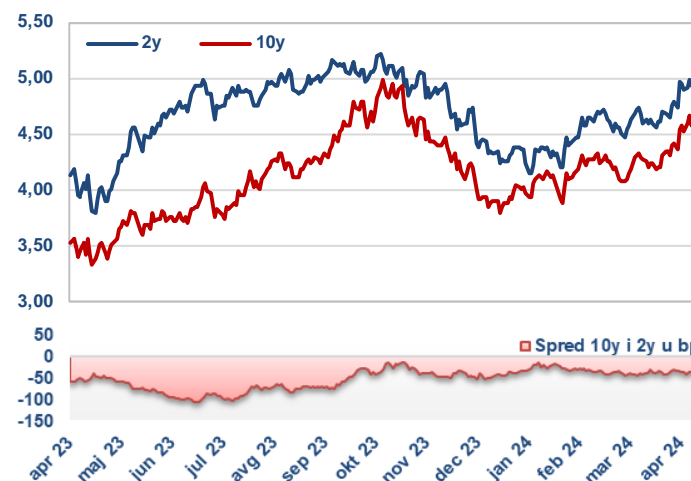
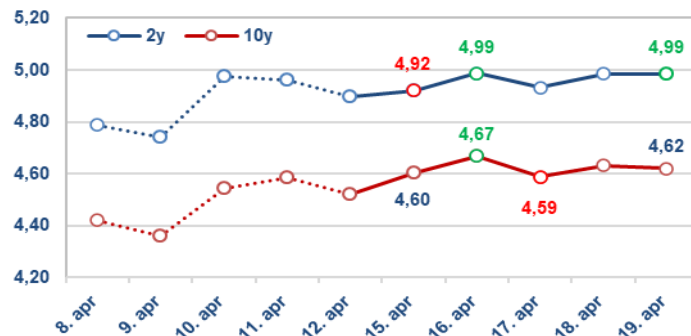
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Maloprodaja, M/M	Mart	0,4%	0,7%	0,9%
Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti, u hiljadama	13. april	215	212	212
Pokazatelj uslova poslovanja u oblasti koju pokriva FED iz Filadelfije	April	2,0	15,5	3,2

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica povećani su duž cele krive, dok su na najkraćim ročnostima (do 1g) ostali gotovo nepromenjeni. Prinosi nemačkih dvogodišnjih i desetogodišnjih obveznica povećani su za oko 14 b.p., na 3,00% i 2,50%, respektivno.

Rast prinosa tokom perioda najvećim delom je posledica objavljenih ekonomskih podataka, boljih od očekivanja, u zoni evra i SAD. Takođe, zvaničnici ECB-a izjavili su da postoji rizik od ponovnog povećanja inflacije usled prisutnih geopolitičkih rizika, zbog čega nakon početka smanjenja kamatnih stopa u junu treba oprezno donositi odluke u vezi s daljim kretanjima monetarne politike.

ZEW indeks ekonomskih očekivanja za Nemačku u aprilu je povećan, deveti mesec zaredom, sa 31,7 na 42,9 (očekivano 35,5), čime se našao na najvišem nivou od marta 2022. godine. ZEW indeks procene trenutne ekonomske situacije za Nemačku blago je povećan, sa -80,5 na -79,2 (očekivano -76,0). ZEW indeks ekonomskih očekivanja za zonu evra u martu je povećan sa 33,5 na 43,9, a ZEW indeks procene trenutne ekonomske situacije za zonu evra povećan je sa -54,8 na -48,8.

Industrijska proizvodnja u zoni evra u februaru je povećana za 0,8% u odnosu na prethodni mesec, nakon pada od 3,0% u januaru. Industrijska proizvodnja blago je porasla zbog rasta proizvodnje kapitalnih dobara, poluproizvoda i trajnih dobara, dok je proizvodnja energije opala. U odnosu na isti mesec prošle godine proizvodnja je manja za 6,4% (očekivano -5,5%), nakon pada od 6,6% u januaru.

ZEW indeks ekonomskih očekivanja za Nemačku u aprilu na najvišem nivou od marta 2022.

Proizvođačke cene u Nemačkoj u martu su povećane za 0,2% u odnosu na prethodni mesec (očekivano 0,1%), nakon pada od 0,4% prethodnog meseca. U odnosu na isti mesec prethodne godine, proizvođačke cene su niže za 2,9% (očekivano -3,3%), nakon pada od 4,1% s kraja februara.

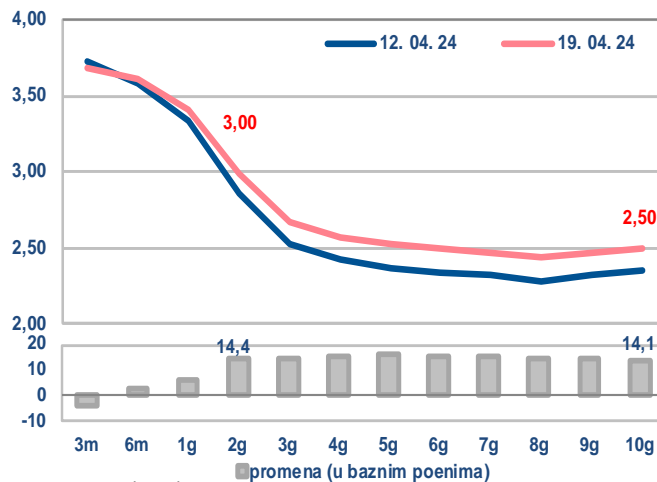
Član ECB-a Nagel rekao je da se bliži početak smanjenja kamatnih stopa, ali je naglasio da troškovi pozajmljivanja moraju da ostanu na visokom nivou kako bi se smanjila tražnja i inflacija vratila na ciljani nivo. Dodao je da postoji mogućnost da inflacija ostane na nivou iznad cilja duži vremenski period.

Guverner centralne banke Francuske De Galo izjavio je da neizvesnost u pogledu kretanja cene nafte (usled nedavnih geopolitičkih sukoba) neće uticati na odluku ECB-a da krene sa ublažavanjem monetarne politike u junu.

Član ECB-a Kazimir izjavio je da inflacija u zoni evra usporava i da kamatne stope mogu biti smanjene u junu, ali da je situacija nakon toga neizvesna. On je rekao da je pad inflacije primetan, kao i da su budući izgledi ohrabrujući, ali da monetarna politika i nakon junskog smanjenja treba da ostane restriktivna neko vreme.

Član ECB-a Knot izjavio je da, ako dođe do cenovnog šoka na naftnom tržištu, to može da se odvija uporedo s dezinflatornim procesom u ostalim kategorijama, ali nije isključio mogućnost ponovnog ubrzanja inflacije.

1.12 Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke u % (benčmark izdanja s početka perioda)

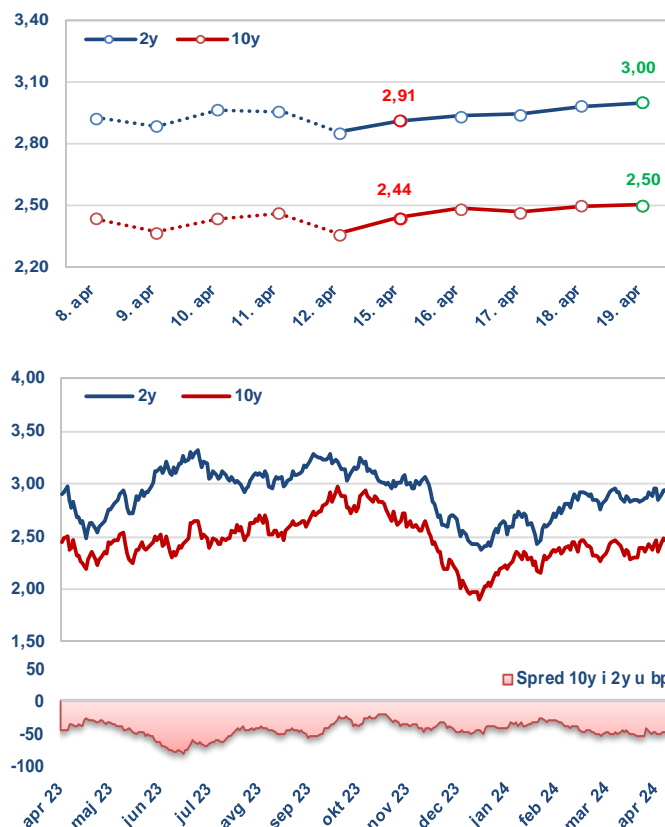
Izvor: Bloomberg.

1.13 Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Industrijska proizvodnja u zoni evra, M/M	Feb.	0,8%	0,8%	-3,0%
ZEW indeks ekonomskih očekivanja za Nemačku	April	35,5	42,9	31,7
Proizvođačke cene u Nemačkoj, M/M	Mart	0,1%	0,2%	-0,4%

Izvor: Bloomberg.

1.14 Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

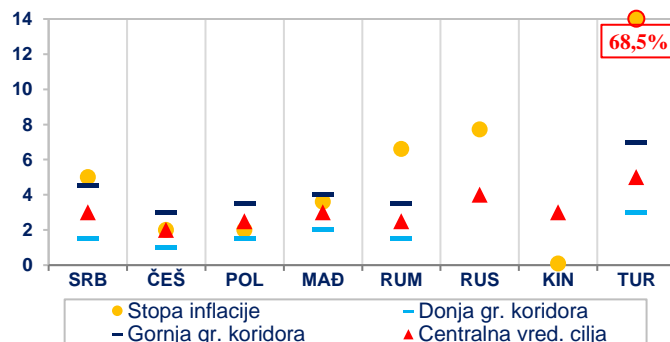
II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1 Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (T2, %)*
Srbija (NBS)	6,50	0,25	13. 7. 2023.	10. 5. 2024.	6,00
Češka (CNB)	5,75	-0,50	20. 3. 2024.	2. 5. 2024.	4,75
Poljska (NBP)	5,75	-0,25	4. 10. 2023.	9. 5. 2024.	5,75
Mađarska (MNB)	7,75**	-0,50	23. 4. 2024.	21. 5. 2024.	6,55
Rumunija (NBR)	7,00	0,25	10. 1. 2023.	13. 5. 2024.	6,60
Turska (CBRT)	50,00	5,00	21. 3. 2024.	25. 4. 2024.	49,30
Rusija (CBR)	16,00	1,00	15. 12. 2023.	26. 4. 2024.	15,45
Kina (PBoC)	1,80	-0,10	15. 8. 2023.	-	-

Izvor: Bloomberg / * T2 2024. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa / ** Promena je nastala nakon izveštajnog perioda i biće obuhvaćena narednim nedeljnim izveštajem.

2.2 Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Agencija za ocenu kreditnog rejtinga *Standard & Poor's* poboljšala je izgleda za promenu kreditnog rejtinga Grčke sa stabilnih na pozitivne, dok je kreditni rejting potvrđen na nivou od BBB-. Agencija je kao osnovni razlog navela očekivano smanjenje udela javnog duga u BDP-u usled pooštrenje fiskalne politike i snažan privredni rast Grčke, za koji se očekuje da će se nastaviti i u narednim godinama. Vlada Grčke očekuje da privredni rast 2024. godine iznosi 2,9% YoY, a da deo javnog duga u BDP-u Grčke bude 152,3%. Projekcija udela javnog duga u BDP-u Grčke za 2026. godinu smanjena je na nivo od 131,3% (prethodno očekivano: 139,2%). Podsjećamo, Standard & Poor's je u oktobru prošle godine povećala kreditni rejting Grčke na investicioni nivo, sa BB+ na BBB-.

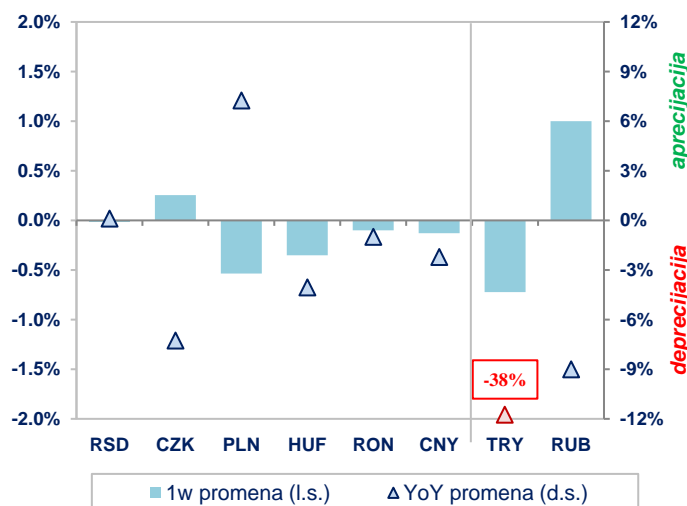
Agencija za ocenu kreditnog rejtinga *Moody's* poboljšala je izgleda za promenu kreditnog rejtinga Albanije sa stabilnih na pozitivne, pri čemu je potvrdila kreditni rejting Albanije na nivou od B1. U saopštenju agencije *Moody's* navodi se da odluka o promeni izgleda odražava mogućnost da fiskalni pokazatelji zabeleže bolje performanse od očekivanih usled fiskalne konsolidacije koja je podržana sprovođenjem fiskalnih reformi.

Centralna banka Kine zadržala je *1Y Medium-term Lending Facility (MLF)* stopu na nepromenjenom nivou od 2,50%, što je očekivano od strane tržišnih učesnika.

U toku izveštajnog perioda za posmatrane zemlje objavljeni su i sledeći makroekonomski podaci:

- Stopa inflacije u Hrvatskoj za mart iznosi 4,1% YoY (0,9% MoM) i nalazi se na nepromenjenom nivou od januara ove godine;
- Stopa inflacije u Poljskoj u martu je iznosila 2,0% YoY (0,2% MoM), što je blago iznad preliminarne procene od 1,9% YoY (0,2% MoM) i ispod nivoa iz februara od 2,8% YoY (0,3% MoM). Bazna inflacija u Poljskoj u martu je iznosila 4,6% YoY, što je znatnije ispod nivoa iz februara od 5,4% YoY i u skladu sa očekivanjem analitičara;
- Stopa rasta BDP-a Kine je u prvom tromesečju 2024. godine iznosila 5,3% YoY (1,6% QoQ), što je iznad očekivanja tržišnih učesnika od 4,8% YoY (1,5% QoQ), kao i blago iznad nivoa iz četvrtog tromesečja 2023. godine od 5,2% YoY.

2.3 Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4 Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (s dospećem 2032. godine)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija	5,770	1,0	-90,0
Češka	4,257	7,8	-52,7
Poljska	5,832	20,0	-26,9
Mađarska	7,173	27,4	-123,5
Rumunija	6,781	11,7	-67,7
Turska	26,020	28,0	1572,0
Kina	2,287	-3,7	-54,9

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (*Refinitiv*) i Srbiju (podaci CRHoV sa sekundarnog tržišta).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je zabeležila rast od **1,28%** i kretala se u rasponu od 2.357,27 do 2.399,73 američka dolara po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

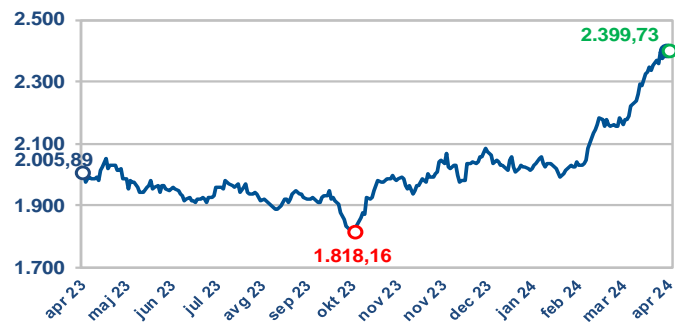
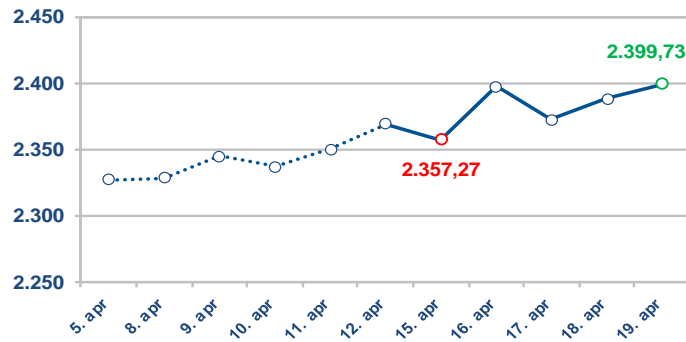
Na rast cene zlata uticali su sledeći faktori: eskalacija ratnih sukoba na Bliskom istoku (između Izraela i Irana, uz mogućnost eventualnog širenja konflikta i na druge države) i Ukrajini (napadi dronovima na objekte energetske infrastrukture obe strane); potražnja za zlatom u Kini koja beleži rekordne nivoe, jer se kupci u maloprodaji, investitori u fondove i centralna banka Kine okreću ka investiranju u poluge zlata kao najsigurnijoj klasi aktive, kao i očekivanja pojedinih banaka (*UBS, Citigroup i BoA*) da bi se cena zlata u narednih 12–18 meseci mogla naći u rasponu 3.000–4.000 dolara po unci.

Cena zlata porasla za 1,28% i dostigla novi istorijski maksimum od 2.399,73 dolara po unci

Na ograničenje rasta cene zlata značajno su uticali: izjava predsednika FED-a Pauela da će trenutni nivo kamatnih stopa verovatno biti zadržan duže nego što je planirano; izjave pojedinih predstavnika FED-a da centralna banka SAD ima vremena da proceni podatke i dobije jasnije znake niže inflacije pre odluke da smanji stope, kao i ublažavanje tržišnih očekivanja o ranijem početku smanjenja kamatnih stopa FED-a.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda zabeležen je pad cene nafte tipa brent od **5,66%**, koja se kretala u rasponu od 88,01 do 91,32 dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

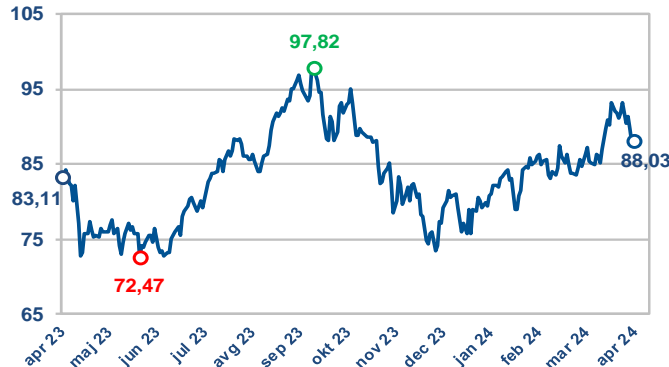
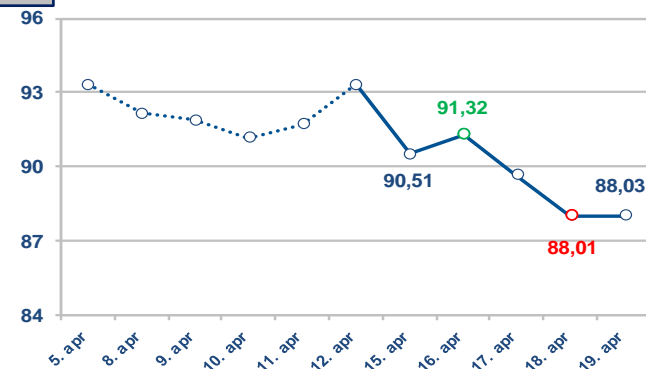
Na pad cene nafte uticali su: snažna diplomatska aktivnost za sprečavanje daljeg širenja ratnog sukoba, uz pritisak SAD i EU na Izrael da ne odgovara na napad iranskih dronova i raketa; cene fjučersa na naftu, koje su beležile pad sa smirivanjem tenzija između Irana i Izraela; najava FED-a da bi nastavak inflacije mogao odložiti smanjenje nivoa kamatnih stopa u 2024, što bi se odrazilo na privredni rast i tražnju za naftom; izveštaji Američkog instituta za naftu (*API*) i Američke agencije za informacije o energetici (*EIA*) o povećanju zaliha sirove nafte u SAD, kao i povećanje broja operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

Cena nafte smanjena za 5,66% i na kraju posmatranog perioda iznosila 88,03 dolara po barelu

Na ograničenje daljeg pada cene nafte uticali su: jačanje zabrinutosti oko globalnog snabdevanja naftom usled eskalacije geopolitičkih tenzija; najave iz SAD o novim paketima sankcija na izvoz nafte iz Irana i Venecuele; očekivanja pojedinih banaka (*Goldman Sachs, Citigroup, JPM, BoA*) da bi cena nafte u sledećih 12–18 meseci mogla dostići nivo od 100 dolara po barelu usled mogućih ozbiljnijih sukoba na Bliskom istoku, problema transporta, odluka *OPEC*-a i Rusije da smanje nivoe proizvodnje nafte, kao i povećanja deficita u trećem tromesečju, uz rast tražnje za naftom.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.